

URÍA
MENÉNDEZ

Конфлікт в Україні: форми захисту переміщених осіб, які прибули з України до Європейського Союзу та Іспанії¹.

10 березня 2022 року

¹ Інформацію оновлено на підставі (1) наказу РСМ/169/2022 від 9 березня «Про порядок надання тимчасового захисту особам, які постраждали внаслідок конфлікту в Україні» та (2) наказу РСМ/170/2022 від 9 березня «Про публікацію постанови Ради Міністрів від 8 березня 2022 року "Про поширення тимчасового захисту, запровадженого Виконавчим рішенням 2022/382 Ради ЄС від 4 березня 2022 року стосовно осіб, які постраждали внаслідок конфлікту в Україні, на додаткові категорії осіб, які можуть знайти притулок в Іспанії"».

24 лютого 2022 року розпочалося військове вторгнення Російської Федерації в Україну. Ця військова агресія і викликаний нею збройний конфлікт призвели до переміщення великої кількості осіб з України до країн Європейського Союзу.

З метою надання в терміновому порядку тимчасового захисту особам, які прибули з України, Європейський Союз ввів у дію механізм тимчасового захисту у випадках масового прибуття переміщених осіб. Цей механізм регулюється Директивою 2001/55/CE Ради ЄС від 20 липня 2001 року «Про мінімальні правила надання тимчасового захисту у випадках масового прибуття переміщених осіб і про заходи, спрямовані на забезпечення рівномірного розподілу між державами Європейського Союзу зусиль з приймання таких осіб і наслідків такого приймання» («[Директива 2001/55/CE](#)»).

Для запровадження цього механізму, 4 березня 2022 року Рада Європейського Союзу ухвалила Виконавче рішення (ЄС) 2022/382 від 4 березня 2022 року «Про підтвердження факту масового прибуття з України переміщених осіб в розумінні статті 5 Директиви 2001/55/CE і про надання таким особам тимчасового захисту» («[Виконавче рішення \(ЄС\) 2022/382](#)»).

Цей документ має на меті описати форми захисту, якими можуть скористатися особи, що прибули з України, які втекли звідти та/або які не можуть повернутися в цю країну внаслідок побоювань існуючих загроз.

У першому розділі цього документа мова йде про механізм **тимчасового захисту переміщених осіб у випадках масового прибуття**, введений в дію Виконавчим рішенням (ЄС) 2022/382. Цим механізмом передбачається надання в терміновому порядку статусу особи, яка потребує захисту, особам, які прибули з України. Цей розділ містить аналіз вжитих в Іспанії заходів щодо (а) розширення визначеного Виконавчим рішенням (ЄС) 2022/382 списку категорій осіб, які мають право на тимчасовий захист, і (б) врегулювання в Іспанії порядку визнання права на цей тимчасовий захист.

У другому розділі йдеться про заяву про надання **міжнародного захисту** в якості загальної форми захисту. Особа, якій надано тимчасовий захист як переміщеній особі, має право подати цю заяву. Інформація, яка наведена в цьому розділі, стосується загального порядку надання міжнародного захисту, тому ці норми є застосовними до будь-якої особи, яка звертається за міжнародним захистом, звідки би вона не прибула.

У третьому розділі викладено критерії участі в **Комплексній програмі допомоги особам, які потребують міжнародного захисту, в Іспанії** відповідно до Роз'яснення від 4 березня 2022 року, наданого начальником Головного управління з програм міжнародного захисту та гуманітарної допомоги.

10 березня 2022 року

ЗМІСТ

1.	ТИМЧАСОВИЙ ЗАХИСТ ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ У ВИПАДКАХ МАСОВОГО ПРИБУТТЯ ..	5
1.1	ОСОБИ, ЯКІ МАЮТЬ ПРАВО НА ТИМЧАСОВИЙ ЗАХИСТ	5
1.1.1	ОСОБИ, ДО ЯКИХ ЗАСТОСОВУЄТЬСЯ ТИМЧАСОВИЙ ЗАХИСТ	5
1.1.2	ПІДСТАВИ ДЛЯ ВИКЛЮЧЕННЯ І ВІДМОВИ В НАДАННІ ТИМЧАСОВОГО ЗАХИСТУ	7
1.2	СТРОК НАДАННЯ ТИМЧАСОВОГО ЗАХИСТУ	8
1.3	КОМПЕТЕНТНА ДЕРЖАВА	8
1.4	ПОРЯДОК ЗВЕРНЕННЯ ЗА ТИМЧАСОВИМ ЗАХИСТОМ (В ІСПАНІЇ)	9
1.5	ПРАВА ОСІБ, ЯКИМ НАДАНО ТИМЧАСОВИЙ ЗАХИСТ	11
1.5.1	МОЖЛИВІСТЬ ЗВЕРНУТИСЯ ЗА МІЖНАРОДНИМ ЗАХИСТОМ (ЯКИЙ Є СУМІСНИМ З ТИМЧАСОВИМ ЗАХИСТОМ)	11
1.5.2	ПРАВА ОСОБИ, ЯКА ЗВЕРНУЛАСЯ ЗА ТИМЧАСОВИМ ЗАХИСТОМ	12
1.5.3	ПРАВО НА ІНФОРМАЦІЮ ПРО ТИМЧАСОВИЙ ЗАХИСТ	12
1.5.4	ДОЗВІЛ НА ПРОЖИВАННЯ ТА ІДЕНТИФІКАЦІЙНИЙ ДОКУМЕНТ	12
1.5.5	ДОЗВІЛ НА РОБОТУ	13
1.5.6	ІНШІ ПРАВА (ОСВІТА, МЕДИЦИНА, РОЗМІЩЕННЯ, СОЦІАЛЬНА ДОПОМОГА)	13
1.5.7	ПРАВО ВІЛЬНО ПЕРЕСУВАТИСЯ ПО ТЕРИТОРІЇ ДЕРЖАВИ	14
1.5.8	ПРОДОВЖЕННЯ ТИМЧАСОВОГО ЗАХИСТУ І ДОЗВОЛІВ НА ПРОЖИВАННЯ ТА РОБОТУ	14
1.5.9	МОЖЛИВІСТЬ ПЕРЕВЕДЕННЯ ДО ІНШОЇ ДЕРЖАВИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ	14
1.6	ВОЗЗ'ЄДНАННЯ РОДИНИ	14
1.7	ДІТИ, РОЗЛУЧЕНІ ІЗ СІМ'ЯМИ: ФОРМИ ЗАХИСТУ	16
1.8	ПРИПИНЕННЯ ТИМЧАСОВОГО ЗАХИСТУ:	16
2.	МІЖНАРОДНИЙ ЗАХИСТ	18
2.1	ОСОБИ, ЯКІ МАЮТЬ ПРАВО НА МІЖНАРОДНИЙ ЗАХИСТ	18
2.1.1	ФОРМИ МІЖНАРОДНОГО ЗАХИСТУ	18
2.1.2	СУМІСНІСТЬ ІЗ ТИМЧАСОВИМ ЗАХИСТОМ, ЯКИЙ НАДАНО ПЕРЕМІЩЕНИМ ІЗ УКРАЇНИ ОСОБАМ	19
2.1.3	ПІДСТАВИ ДЛЯ ВИКЛЮЧЕННЯ І ВІДМОВИ В НАДАННІ МІЖНАРОДНОГО ЗАХИСТУ	20
2.2	СТРОК НАДАННЯ МІЖНАРОДНОГО ЗАХИСТУ	20
2.3	КОМПЕТЕНТНА ДЕРЖАВА	20

2.4	ПОРЯДОК ЗВЕРНЕННЯ ЗА МІЖНАРОДНИМ ЗАХИСТОМ (В ІСПАНІЇ)	22
2.5	ПРАВА Й ОБОВ'ЯЗКИ ОСІБ, ЩО ПОТРЕБУЮТЬ МІЖНАРОДНОГО ЗАХИСТУ	26
2.5.1	Права й обов'язки особи, яка звернулася за міжнародним захистом.....	26
2.5.2	Права, гарантовані особі, яку визнано біженцем або особою, яка потребує додаткового захисту	27
2.6	Возз'єднання родини ТА ПОШИРЕННЯ ПРАВА НА МІЖНАРОДНИЙ ЗАХИСТ НА ЧЛЕНІВ СІМ'Ї.....	28
2.6.1	Возз'єднання родини.....	28
2.6.2	Поширення визнаного Іспанією права на надання статусу біженця чи на додатковий захист на інших членів сім'ї	29
2.7	ДІТИ, РОЗЛУЧЕНІ З СІМ'ЄЮ, ЯКІ Є ІНОЗЕМЦЯМИ.....	31
2.8	ВТРАТА МІЖНАРОДНОГО ЗАХИСТУ	33
3.	КОМПЛЕКСНА ПРОГРАМА ДОПОМОГИ ОСОБАМ, ЯКІ МАЮТЬ ПРАВО НА МІЖНАРОДНИЙ ЗАХИСТ (В ІСПАНІЇ).....	34
	ЗАСТОСОВНІ ПРАВОВІ НОРМИ ТА ІНШІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ.....	35
	МІЖНАРОДНЕ ПРАВО.....	35
	ПРАВО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ	35
	НАЦІОНАЛЬНЕ ПРАВО	35

1. ТИМЧАСОВИЙ ЗАХИСТ ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ У ВИПАДКАХ МАСОВОГО ПРИБУТТЯ

1.1 ОСОБИ, ЯКІ МАЮТЬ ПРАВО НА ТИМЧАСОВИЙ ЗАХИСТ

1.1.1 Особи, до яких застосовується тимчасовий захист

Які особи мають право на тимчасовий захист в Європейському Союзі?

Особи, які залишили Україну 24 лютого 2022 року і пізніше (внаслідок військового вторгнення, яке розпочалося в зазначену дату). Виділяються дві групи осіб:

- Перша група:
 - а) громадяни України, які постійно проживали в Україні (до 24 лютого 2022 року),
 - б) особи без громадянства і громадяни інших країн, яким в Україні було надано статус біженця чи іншу подібну форму захисту (до 24 лютого 2022 року),
 - в) члени сімей² осіб, які згадані у двох попередніх пунктах, якщо такі сім'ї знаходилися і проживали в Україні на момент переміщення.
- Друга група: особи без громадянства і громадяни інших країн (не громадяни України), які:
 - а) можуть довести, що проживали в Україні на законних засадах до 24 лютого 2022 року,
 - б) мали дійсну посвідку на постійне проживання, видану з дотриманням українського законодавства, і
 - в) не можуть повернутися до своєї країни чи регіону походження для довгострокового проживання в умовах безпеки.

Держави ЄС можуть поширити застосування тимчасового захисту на інші категорії осіб. Саме так зробила Іспанія, про що йтиметься далі.

Хто може вважатися «членом сім'ї» особи, яка має право на тимчасовий захист через свою належність до першої групи, і таким чином теж мати право на тимчасовий захист?

Право на тимчасовий захист також мають члени сімей категорій осіб, які включені до першої групи в попередньому пункті (громадяни України, особи без громадянства і громадяни інших країн (не громадяни України), яким в Україні було надано статус біженця чи іншу подібну форму захисту).

Тимчасовий статус надається за умови, що така сім'я знаходилася і проживала в Україні до 24 лютого 2022 року.

Члени сім'ї, що мають право на тимчасовий захист, це:

² У наступному питанні уточнюється, хто може вважатися «членом сім'ї», коли йдеться про право на тимчасовий захист.

- a) Чоловік (дружина) або особа, з якою особа, що потребує захисту, перебуває у фактичних шлюбних відносинах (якщо за правовими нормами щодо іноземців держави ЄС, що має надати тимчасовий захист, особам, які перебувають у фактичних шлюбних відносинах, і особам, які перебувають у зареєстрованому шлюбі, надаються однакові права).
- б) Неповнолітні діти особи, яка має право на тимчасовий захист, або її чоловіка (дружини), незалежно від того, народилися вони в шлюбі, поза шлюбом чи були усиновлені.
- в) Інші близькі родичі (члени сімейної групи), які проживали спільно з особою, яка має право на тимчасовий захист, і знаходилися на її повному або частковому утриманні на момент кризи, яка спричинила переміщення.

Чи розширила Іспанія перелік категорій осіб, що мають право на тимчасовий захист?

Так. За рішенням Ради Міністрів Іспанії від 8 березня 2022 року тимчасовий захист додатково поширюється на такі категорії осіб:

- a) Громадяни України, що тимчасово перебували в Іспанії до 24 лютого 2022 року і внаслідок збройного конфлікту не можуть повернутися до України.
- б) Громадяни інших країн та особи без громадянства, які проживали в Україні на законних засадах на підставі дійсних посвідок на постійне проживання або посвідок на проживання іншого типу (наприклад, для студентів), оформлених з дотриманням українських правових норм, та не можуть повернутися до своєї країни чи регіону.
- в) Члени сімей осіб, які згадані у двох попередніх пунктах. Членами сім'ї вважаються:
 - чоловік (дружина) або особа, з якою особа, яка має право на захист, перебуває у фактичних шлюбних відносинах;
 - неповнолітні діти (за умови, що вони не перебувають у шлюбі) особи, яка має право на захист, або її подружжя, незалежно від того, народилися вони в шлюбі, поза шлюбом чи були усиновлені;
 - інші близькі родичі (члени сімейної групи), які спільно проживали з особою, яка має право на захист, на момент настання подій, що призвели до масового прибуття переміщених осіб, і знаходилися на її повному чи частковому утриманні.
- г) Громадяни України, які знаходилися в Іспанії до 24 лютого нелегально і внаслідок збройного конфлікту не можуть повернутися до України.

У цьому останньому випадку право на тимчасовий захист не поширюється на членів сім'ї.

Чи можуть держави Європейського Союзу поширити застосування тимчасового захисту на категорії осіб, відмінні від тих, що визначені в попередніх пунктах?

Так, як це сталося в Іспанії, як це роз'яснено в попередньому пункті.

Загалом держави ЄС можуть поширити застосування тимчасового захисту на всіх осіб без громадянства і громадян інших країн, які проживали в Україні на законних засадах і які не можуть повернутися до країни свого походження для довгострокового проживання в умовах безпеки (наприклад, особи, які тимчасово перебували в Україні для навчання чи по роботі).

Застосування тимчасового захисту також може бути поширене на осіб, які втекли з України незадовго до 24 лютого 2022 року, або на осіб, які знаходилися на території Європейського Союзу одразу перед цією датою (по роботі, на відпочинку тощо) і які не можуть повернутися до України.

Чи може громадянин України або особа, яка проживає в цій країні, які не мають права на тимчасовий захист, наданий Європейським Союзом, ані конкретно державою ЄС, отримати інший вид захисту?

Так, такі особи можуть подати заяву про надання міжнародного захисту згідно з наведеним у розділі 2.

Наприклад, в Іспанії вже існує судовий прецедент визнання права на міжнародний захист (додатковий захист) за громадянами України на підставі існуючої ситуації військового конфлікту³.

У випадку не поширення застосування тимчасового захисту на зазначені у двох попередніх пунктах категорії осіб, чи можуть такі особи вільно в'їхати на територію Європейського Союзу?

Так. Таким особам має бути дозволений в'їзд на територію Європейського Союзу з гуманітарних причин. Від них не вимагатимуть, щоб вони мали при собі дійсну в'їзну візу, достатнє фінансове забезпечення на період перебування, ані дійсні проїзні документи.

Дозвіл на в'їзд надається з метою забезпечити таким особам безпечний проїзд для повернення до своєї країни чи регіону походження.

1.1.2 Підстави для виключення і відмови в наданні тимчасового захисту

Чи можуть держави ЄС відмовити в наданні тимчасового захисту особам, які відповідають вимогам пункту 1.1.1?

Так. Держави ЄС можуть відмовити в наданні тимчасового захисту особі, стосовно якої існують серйозні підстави припускати, що вона:

- a) вчинила злочин проти миру, воєнний злочин або злочин проти людства;

³ Рішення Адміністративної палати у складі Національної судової колегії від 24 лютого 2022 року (скарга № 769/2020).

- б) вчинила тяжкий злочин неполітичного характеру за межами держави ЄС, яка її приймає, до того, як вона була допущена в цю країну (це стосується як учасників злочину, так і підбурювачів);
- в) винна у вчиненні дій, що суперечать меті та принципам Організації Об'єднаних Націй; або
- г) може представляти небезпеку для держави ЄС, яка її приймає, або представляти небезпеку для суспільства держави ЄС, яка її приймає. До цієї категорії включено також осіб, які представляють загрозу для громадського порядку як особи, яких було засуджено за особливо тяжкі злочини.

Такі підстави для виключення повинні ґрунтуватися на поведінці конкретної особи.

Чи можна оскаржити рішення про відмову в наданні тимчасового захисту?

Так. Рішення уповноваженого органу держави ЄС можна оскаржити шляхом подання відповідної скарги.

1.2 СТРОК НАДАННЯ ТИМЧАСОВОГО ЗАХИСТУ

Яку тривалість має тимчасовий захист, що надається вперше?

Один рік.

Чи можна продовжити цей перший однорічний строк дії захисту?

Так. Цей строк автоматично продовжується на шість місяців, до одного додаткового року.

Чи може цей строк бути знову продовжений після завершення додаткових шестимісячних періодів (які в сумі не можуть перевищувати один рік)?

Так. Якщо обставини, які послужили підставою для надання тимчасового захисту, не змінилися, Рада ЄС може продовжити строк надання тимчасового захисту ще на один рік. Таке продовження буде останнім.

Яким є максимальний строк надання тимчасового захисту?

Три роки (один рік (початковий) + один рік (автоматичне продовження) + один рік (продовження за рішенням Ради ЄС)).

Чи може тимчасовий захист припинитися раніше, ніж закінчиться початковий строк дії захисту або його продовження?

Так. Тимчасовий захист може припинитися в будь-який момент за рішенням Ради Європейського Союзу, прийнятим кваліфікованою більшістю голосів. Це рішення ґрунтуватиметься на доведеній можливості безпечного повернення до країни походження.

1.3 КОМПЕТЕНТНА ДЕРЖАВА

Яка держава ЄС приймає рішення щодо визнання права на тимчасовий захист?

Такою державою може бути будь-яка держава Європейського Союзу, яку обрала особа, що звертається за тимчасовим захистом.

Громадяни України мають право перетнути кордони держав Європейського Союзу без візи, якщо запланований термін перебування не перевищує 90 днів⁴. Це дозволяє їм вільно пересуватися по території Європейського Союзу протягом 90 днів (у межах періоду в 180 днів).

Протягом цього періоду особи, які мають право на тимчасовий захист, можуть направитися в будь-яку країну Європейського Союзу за своїм вибором (наприклад, щоб зустрітися там з родичами чи знайомими). Вже в цій державі вони можуть звернутися за тимчасовим захистом і користуватися правами, що їм надає тимчасовий захист.

Завдяки цьому заявники можуть вибрати державу ЄС, у якій вони бажають реалізувати права, що їм надає тимчасовий захист.

Чи можна реалізувати права, надані тимчасовим захистом, у державі відмінній від держави, яка визнала право на тимчасовий захист?

Ні. Реалізувати права, надані тимчасовим захистом, можна тільки в тій державі, яка визнала право особи на тимчасовий захист, тобто, в державі, в якій особа звернулася за тимчасовим захистом і де їй було видано посвідку на проживання.

1.4 Порядок звернення за тимчасовим захистом (в Іспанії)

З чого починається процедура звернення за тимчасовим захистом?

Заінтересована особа має особисто подати заяву:

- співробітникам Головного управління поліції в пунктах прийому, тимчасового розміщення та перенаправлення осіб, які потребують захисту, Міністерства інтеграції, соціального забезпечення та міграції або, в окремих випадках,
- у призначених для цього відділах поліції.

Які відомості потрібно надати разом із заявою про надання тимчасового захисту?

Документи, що підтверджують належність до категорії осіб, які мають право на тимчасовий захист (роз'яснено в пункті 1.1.1).

Адресу.

За можливістю, номер мобільного телефону та електронну адресу заявника. Заявник може надати згоду на отримання повідомлень на вказану електронну пошту.

Співробітники поліції візьмуть у заявників відбитки пальців.

⁴ Регламент (ЄС) 2018/1806 Європейського парламенту і Ради ЄС від 14 листопада 2018 року «Про визначення переліку країн, громадяни яких потребують візи для перетину кордонів держав ЄС, і переліку країн, громадяни яких не потребують такої візи».

Хто подає заяву про надання тимчасового захисту у випадку неповнолітніх осіб?

Якщо неповнолітня особа перебуває в супроводі дорослого, заяву подає особа, яка відповідає за неї.

В законі не конкретизується, хто саме має подати заяву про надання тимчасового захисту у випадку дітей, розлучених із сім'ями. Але це має бути установа, яка здійснює опіку, або особа, яка здійснює піклування, відповідно до зазначеного в пункті 1.7.

Чи видається якийсь документ, яким підтверджується подання заяви про надання тимчасового захисту?

Так. В момент подання заяви співробітники поліції видають довідку про подання особою заяви, у якій зазначається призначений особі ідентифікаційний номер іноземця (NIE).

Як відбувається розгляд заяв?

Розгляд заяв відбувається за прискореною процедурою.

В Іспанії органом, який відповідає за розгляд заяв, є Служба з питань притулку та біженців (**OAR**).

Міжміністерська комісія з питань притулку та біженців готує пропозицію щодо прийняття рішення.

Повноваження для прийняття рішення надано Міністру внутрішніх справ.

Чи повинна особа, яка звертається за тимчасовим захистом, пройти співбесіду?

Співбесіда не є обов'язковою процедурою. Проте рішення про її проведення може бути прийнято в разі необхідності прояснити певні аспекти заяви.

Який встановлено максимальний час розгляду заяви про надання тимчасового захисту?

24 години з моменту подання.

Що включає рішення, яким надається тимчасовий захист?

Рішення включає дозвіл на проживання та, у випадку повнолітніх заявників, на роботу.

Чи можна оскаржити відмову в наданні тимчасового захисту?

Так. Шляхом:

- подання заяви про перегляд рішення на ім'я Міністра внутрішніх справ протягом одного місяця з дня отримання повідомлення, або
- подання судово-адміністративної скарги протягом двох місяців з дня отримання повідомлення.

Як відбувається повідомлення про рішення стосовно заяви про надання тимчасового захисту?

Електронною поштою у всіх випадках, коли це можливо.

Можливе також надсилання повідомлень поштою або отримання повідомлень особисто у відділах поліції або відділах у справах іноземців чи в пунктах прийому, тимчасового розміщення та перенаправлення осіб, які потребують захисту, Міністерства інтеграції, соціального забезпечення та міграції.

Повідомлення про ухвалені рішення можуть також публікуватися в офіційному державному віснику та на веб-сторінці Служби з питань притулку та біженців.

Чи потрібно повідомляти про зміну адреси?

Так. Заінтересована особа повинна якнайшвидше повідомити про зміну адреси Службі з питань притулку та біженців (OAR).

1.5 ПРАВА ОСІБ, ЯКИМ НАДАНО ТИМЧАСОВИЙ ЗАХИСТ

1.5.1 Можливість звернутися за міжнародним захистом (який є сумісним з тимчасовим захистом)

Чи може особа, якій надано тимчасовий захист, подати заяву про надання міжнародного захисту?

Так. Така особа може звернутися за міжнародним захистом у будь-який момент. Тимчасовий захист і міжнародний захист є сумісними між собою.

Навіщо звертатися за міжнародним захистом особі, яка вже користується тимчасовим захистом?

Тимчасовий захист має такі переваги: (а) швидкий розгляд заяви та (б) передбачуване надання захисту в разі виконання вимог, описаних у Виконавчому рішенні (ЄС) 2022/382 (пункт 1.1).

Порівняно з цим, процедура розгляду заяви про надання міжнародного захисту триває довше (як правило) і є більш складною (заявник має довести існування конкретних обставин, які створюють для нього ситуацію загрози чи небезпеки в разі повернення в Україну).

Проте міжнародний захист може мати такі переваги:

- а) На відміну від тимчасового захисту він не обмежений у часі (пункт 1.2).
- б) Він не може бути припинений у будь-який момент за рішенням Ради ЄС (пункт 1.2). Хоча зникнення обставин, які послужили підставою для надання міжнародного захисту, і може призвести до його припинення, таке припинення не залежить від автоматичного рішення загального характеру.
- в) Він надає більше прав.

Що станеться, якщо строк надання тимчасового захисту закінчився, а рішення стосовно заяви про надання міжнародного захисту ще не прийнято?

Розгляд цієї справи має завершитися після закінчення строку надання тимчасового захисту.

Яка держава ЄС приймає рішення стосовно заяви про надання міжнародного захисту?

Та сама держава, до якої особа звернулася за тимчасовим захистом. Цей аспект однозначно не врегульований, але в даному випадку така інтерпретація є логічною.

Чи отримує особа, якій надано тимчасовий захист, додатково права, притаманні особі, яка подала заяву про надання притулку?

Ні. Під час розгляду заяви про надання міжнародного захисту особа, якій надано тимчасовий захист, не отримує додатково прав, притаманних особі, яка звертається за міжнародним захистом.

Чи призводить відмова в наданні міжнародного захисту до втрати тимчасового захисту?

Ні. У разі відмови в наданні міжнародного захисту особа може продовжувати користуватися тимчасовим захистом протягом періоду, який їй залишився (згідно із зазначеним у пункті 1.2).

1.5.2 Права особи, яка звернулася за тимчасовим захистом

Які права має особа, яка звернулася за тимчасовим захистом (поки відбувається розгляд заяви)?

Подання заяви про надання тимчасового захисту надає заінтересованій особі право знаходитися на території Іспанії.

Подання заяви також надає право одержувати соціальну допомогу, згадану в пункті 1.5.6.

1.5.3 Право на інформацію про тимчасовий захист

Як дізнаються про свої права особи, які звернулися за тимчасовим захистом?

Компетентна держава надаватиме таким особам інформацію про їхні права та обов'язки в письмовому вигляді зрозумілою їм мовою.

Коли вони отримують цю інформацію?

У момент подання заяви про надання тимчасового захисту.

1.5.4 Дозвіл на проживання та ідентифікаційний документ

Чи мають особи, яким надано тимчасовий захист, право отримати дозвіл на проживання?

Так. Вони мають право вільно проживати на території держави. Іспанія надаватиме дозвіл на тимчасове проживання на підставі міжнародного захисту.

На який строк надається такий дозвіл на проживання?

На один рік (з можливістю продовження на однорічні періоди).

Який документ видаватиметься особі, якій надано тимчасовий захист?

В Іспанії видаватиметься посвідчення особи іноземця (TIE).

Із заявою про видачу цього документа слід звернутися до відповідних відділів у справах іноземців або поліції протягом одного місяця з моменту отримання повідомлення про надання дозволу на проживання.

1.5.5 Дозвіл на роботу

Чи мають особи, яким надано тимчасовий захист, право на роботу?

Так, протягом періоду дії тимчасового захисту. Вони можуть провадити підприємницьку або незалежну професійну діяльність чи працювати за трудовим договором із дотриманням правил, застосовних до кожної професії.

Які правові норми застосовуються до трудових питань?

Загальне законодавство держави ЄС (заробітна плата, доступ до соціального страхування тощо).

Який строк дії має дозвіл на роботу?

Такий самий, як і дозвіл на проживання.

1.5.6 Інші права (освіта, медицина, розміщення, соціальна допомога)

Чи мають неповнолітні особи право на освіту?

Так. Нарівні з громадянами держави, яка їх приймає.

Чи мають дорослі право на освіту?

Вони зможуть отримати освіту для дорослих, професійну освіту або отримати практичну підготовку на підприємствах.

Чи мають вони право на медичне обслуговування?

Так. Воно в будь-якому разі включає невідкладну медичну допомогу і базове лікування захворювань.

Чи мають вони право на розміщення?

Держави ЄС повинні забезпечити осіб, яким надано тимчасовий захист, належним житлом або засобами для його отримання.

Чи мають вони право на соціальну допомогу?

Держава, яка приймає, повинна забезпечити необхідною соціальною допомогою та харчуванням, якщо особа, якій надано тимчасовий захист, не має достатніх коштів.

Надання такої допомоги може залежати від здатності таких осіб себе забезпечити (коли вони здійснюють оплачувану діяльність).

Чи повинні держави передбачити спеціальну допомогу для вразливих категорій осіб?

Так. Держави повинні передбачити необхідну допомогу (медичного та іншого характеру) для осіб, які належать до найбільш вразливих категорій (діти, розлучені із сім'ями, особи, які зазнали катувань, зґвалтування або інших важких форм морального, фізичного чи сексуального насильства).

1.5.7 Право вільно пересуватися по території держави

Чи може особа, якій надано тимчасовий захист, вільно пересуватися по території Іспанії?

В Іспанії особа, якій надано тимчасовий захист, має право вільно пересуватися по території країни.

1.5.8 Продовження тимчасового захисту і дозволів на проживання та роботу

Як продовжується дія тимчасового захисту, а також дозволів на проживання і роботу?

По закінченні першого року дія такого захисту автоматично продовжується на один рік (якщо тільки її не було припинено в будь-який момент відповідно до зазначеного в пункті 1.2).

Додатково дію може бути продовжено ще на один рік відповідно до зазначеного в пункті 1.2.

1.5.9 Можливість переведення до іншої держави Європейського Союзу

Чи може держава ЄС перевести особу, якій надано тимчасовий захист, до іншої держави ЄС?

Так. Але тільки за наявності однозначної згоди прийнятої особи.

Яка держава відповідатиме за надання тимчасового захисту?

Нова держава прийому надаватиме тимчасовий захист переведеній особі.

Водночас буде скасовано дозвіл на проживання в державі, з якої особа вибула.

Чи потрібний пропуск для переведення з однієї держави ЄС до іншої?

Так. Для переведення з однієї держави ЄС до іншої такі держави видаватимуть спеціальний пропуск за зразком, який надано в Директиві 2001/55/CE.

1.6 Возз'єднання родини

З якими членами сім'ї може возз'єднатися особа, якій надано тимчасовий захист?

Із членами сім'ї, які ще в Україні були частиною її родини і з якими її було розлучено внаслідок обставин, які спричинили масове прибуття переміщених осіб (вторгнення і збройний конфлікт). У даному випадку членами сім'ї особи, якій надано тимчасовий захист, вважаються:

- a) Чоловік (дружина) або особа, з якою заявник фактично проживає однією сім'єю протягом тривалого часу (якщо відповідно до законодавства з питань іноземців держави ЄС права неодружених пар дорівнюють до прав одружених пар). Не

застосовується у випадках встановлення судом режиму окремого проживання подружжя, фактичного окремого проживання подружжя та розлучення.

- б) Неповнолітні діти (за умови, що вони не перебувають у шлюбі) особи, яка звертається із заявою про возз'єднання, її чоловіка (дружини) або особи, з якою заявник перебуває у фактичних шлюбних відносинах, незалежно від того, народилися вони в шлюбі, поза шлюбом чи були усиновлені.
- в) Інші близькі родичі (члени сімейної групи), які проживали спільно з особою, яка звертається із заявою про возз'єднання, на момент настання обставин, які викликали масове прибуття, і знаходилися на її повному або частковому утриманні на момент кризи, яка спричинила переміщення.

Як відбувається возз'єднання членів сім'ї, яким надано тимчасовий захист різними державами ЄС?

Держави ЄС проведуть возз'єднання членів сім'ї, якщо йдеться про: чоловіка (дружину), особу, з якою заявник перебуває у фактичних шлюбних відносинах, або неповнолітніх неодружених/незаміжніх дітей (особи, яка звертається із заявою про возз'єднання, або її чоловіка (дружини)/особи, з якою заявник перебуває у фактичних шлюбних відносинах). Возз'єднання відбувається з урахуванням побажань родини.

У разі возз'єднання з *«іншими близькими родичами»* (згідно визначення, наданого в попередньому питанні), держави ЄС можуть провести таке возз'єднання у випадках, коли за умови неперезїзду до місця проживання родини такі члени сім'ї опиняться у надзвичайно складній ситуації.

Держави ЄС вирішуватимуть, в якій державі відбуватиметься возз'єднання, відповідно до критеріїв солідарності між державами та спроможності.

У тому, що стосується переведення з однієї держави ЄС до іншої, застосовуватиметься наведене в пункті 1.5.7.

Як відбувається возз'єднання з членами сім'ї, які ще не знаходяться в одній з держав ЄС?

Держава ЄС, що надала тимчасовий захист особі, яка подає заяву про возз'єднання сім'ї, проведе возз'єднання з такими особами із застосуванням таких самих критеріїв, як ті, що зазначені в попередньому питанні.

Який орган має компетенцію проводити дії з возз'єднання сімей в Іспанії?

Служба з питань притулку та біженців (OAR).

Які документи отримають члени сім'ї особи, яка подала заяву про возз'єднання сім'ї?

Члени сім'ї, які пройшли процедуру возз'єднання, отримають дозволи на проживання відповідно до режиму тимчасового захисту.

1.7 ДІТИ, РОЗЛУЧЕНІ ІЗ СІМ'ЯМИ: ФОРМИ ЗАХИСТУ

Який захист отримує дитина, розлучена з сім'єю, якщо їй надано тимчасовий захист?

Держава ЄС ухвалює рішення з таких питань стосовно дітей, розлучених із сім'ями:

- а) Представництво дитини законним представником.
В Іспанії законне представництво бере на себе адміністрація автономного регіону, в якому проживає дитина (це відбувається за законом автоматично, бо вважається, що дитина, розлучена із сім'єю, позбавлена батьківського піклування).
- б) Місце проживання та піклувальників дитини. Компетентний орган держави ЄС визначить місце проживання дитини:
 - З повнолітніми членами її сім'ї.
 - У прийомній сім'ї.
 - У спеціально обладнаних для дітей пунктах тимчасового розміщення або в іншому спеціально обладнаному для дітей місці проживання.
 - З особою, яка дбала про дитину на момент виїзду з України. Держави Європейського Союзу вживатимуть необхідні заходи для надання такого місця проживання.

Що має враховуватися при визначенні місця проживання і піклувальників дитини?

Першочергова увага має приділятися якнайкращому забезпеченню інтересів дитини.

Компетентний орган має пересвідчитися, що повнолітня особа, якій доручають піклуватися про дитину, надає на це свою згоду. Точка зору дитини теж має братися до уваги з урахуванням її віку та ступеня зрілості.

1.8 Припинення тимчасового захисту:

Коли припиняється тимчасовий захист?

У випадках, які зазначені в пункті 1.2.

Дія тимчасового захисту також припиняється у разі (а) невиконання вимог до надання тимчасового захисту, (б) відмови особи, якій надано тимчасовий захист, (в) переведення до іншої держави ЄС і (г) мовчазної відмови.

Коли відбувається мовчазна відмова?

Коли особа, якій надано тимчасовий захист і яку викликано для проведення певної обов'язкової процедури, не з'являється до уповноваженого органу протягом 45 днів з моменту виклику (якщо особа не доведе наявність поважних причин своєї неявки). У разі мовчазної відмови міністр внутрішніх справ оголосить про припинення тимчасового захисту.

Які права має особа, якій надано тимчасовий захист, після припинення його дії?

У разі закінчення дії тимчасового захисту за рішенням Ради Європейського Союзу, заінтересованим особам буде повідомлено про цю обставину в момент продовження дозволу на проживання разом з наданням терміну для надання заперечень, які вони вважатимуть доречними.

Яке законодавство застосовується до осіб, яким раніше було надано тимчасових захист?

Застосовується загальне законодавство держави Європейського Союзу у сфері надання захисту та з питань іноземців. Існує можливість подання заяви про надання міжнародного захисту (якщо це не було зроблено раніше) або заяви про надання іншого дозволу на проживання і, якщо це допускається, дозволу на роботу.

Чи можуть примусити особу, якій надано тимчасовий захист, повернутися в Україну?

У разі припинення дії тимчасового захисту, держави ЄС вживатимуть заходів для того, щоб відбулося добровільне повернення.

Якщо це не є можливим, держави зможуть вжити заходів щодо примусового повернення. У таких випадках вивчатимуться вагомні гуманітарні причини, які в деяких конкретних випадках можуть зробити повернення неможливим чи нереальним.

Чи є виключення щодо примусового повернення осіб, які належать до вразливих категорій?

Так. Примусове повернення не застосовується до осіб, які не здатні здійснити подорож (через стан здоров'я), доки триває така ситуація.

Чи є виключення щодо примусового повернення дітей, розлучених із сім'ями?

Сім'ї, в яких є неповнолітні діти, що навчаються в школі, можуть отримати дозвіл продовжити перебування в Іспанії до закінчення поточного навчального року.

2. МІЖНАРОДНИЙ ЗАХИСТ

2.1 ОСОБИ, ЯКІ МАЮТЬ ПРАВО НА МІЖНАРОДНИЙ ЗАХИСТ

2.1.1 Форми міжнародного захисту

Які існують форми міжнародного захисту?

Існують дві форми міжнародного захисту: статус біженця (притулок) і додатковий захист.

У чому полягає статус біженця?

Статус біженця – це максимальний рівень міжнародного захисту.

Міжнародний захист надається особі, яка: (а) має обґрунтовані побоювання стати в країні свого походження жертвою переслідувань за ознаками раси, віросповідання, громадянства, політичних переконань, належності до певної соціальної групи, статі або сексуальної орієнтації, і (б) не може користуватися захистом країни свого походження внаслідок зазначених побоювань.

Переслідування можуть здійснювати як державні, так і недержавні суб'єкти. Повинна існувати ситуація, коли країна походження не може належним чином захистити особу від переслідування.

У чому полягає додатковий захист?

Додатковий захист – це другий рівень міжнародного захисту.

Він надається особам, які не мають права на статус біженця, але виконують такі умови: (а) існують серйозні підстави припускати, що повернення в країну походження супроводжуватиметься для них реальним ризиком зазнати великої шкоди; і (б) вони не бажають користуватися захистом країни свого походження внаслідок зазначеного ризику.

Великою шкодою вважається: (а) засудження до смертної кари або ризик страти; (б) катування чи нелюдське або таке, що принижує гідність, поводження; і (в) серйозна загроза життю або здоров'ю цивільних осіб внаслідок невибіркового насильства під час міжнародного або внутрішнього конфлікту.

Чи існує прецедент щодо рівня захисту, наданого в Іспанії переміщеним із України особам внаслідок існуючого збройного конфлікту?

Рішення Адміністративної палати у складі Національної судової колегії від 24 лютого 2022 року (скарга № 769/2020).

У справі йшлося про сім'ю з України, яка звернулася за міжнародним захистом у 2020 році (до вторгнення). Національна судова колегія відмовила в наданні статусу біженця, проте ухвалила надання додаткового захисту з огляду на поточну ситуацію.

Незалежно від зазначеного рішення, право на міжнародний захист переміщеної з України особи буде залежати від обставин кожного конкретного випадку. Такі обставини можуть бути підставою

для надання статусу біженця або додаткового захисту. У будь-якому разі, зазначений судовий прецедент свідчить про існування аргументів на користь надання додаткового захисту.

2.1.2 Сумісність із тимчасовим захистом, який надано переміщеним із України особам

Чи обов'язково переміщеним внаслідок збройного конфлікту в Україні особам вибирати між тимчасовим захистом і міжнародним захистом?

Ні. Ці дві форми захисту є сумісними між собою.

Навіщо звертатися за міжнародним захистом особі, яка вже користується тимчасовим захистом?

Тимчасовий захист має такі переваги: (а) швидкий розгляд заяви та (б) передбачуване надання захисту в разі виконання вимог, описаних у Виконавчому рішенні (ЄС) 2022/382 (пункт 1.1).

Порівняно з цим, процедура розгляду заяви про надання міжнародного захисту триває довше (як правило) і є більш складною (заявник має довести існування конкретних обставин, які створюють для нього ситуацію загрози чи небезпеки в разі повернення в Україну).

Проте міжнародний захист може мати такі переваги:

- в) На відміну від тимчасового захисту він не обмежений у часі (пункт 1.2).
- г) Він не може бути припинений у будь-який момент за рішенням Ради ЄС (пункт 1.2). Хоча зникнення обставин, які послужили підставою для надання міжнародного захисту, і може призвести до його припинення, таке припинення не залежить від автоматичного рішення загального характеру.
- д) Він надає більше прав.

Що станеться, якщо строк надання тимчасового захисту закінчився, а рішення стосовно заяви про надання міжнародного захисту ще не прийнято?

Розгляд цієї справи має завершитися після закінчення строку надання тимчасового захисту.

Чи отримує особа, якій надано тимчасовий захист, додатково права, притаманні особі, яка подала заяву про надання притулку?

Ні. Під час розгляду заяви про надання міжнародного захисту особа, якій надано тимчасовий захист, не отримує додатково прав, притаманних особі, яка звертається за міжнародним захистом.

Чи призводить відмова в наданні міжнародного захисту до втрати тимчасового захисту?

Ні. У разі відмови в наданні міжнародного захисту особа може продовжувати користуватися тимчасовим захистом протягом періоду, який їй залишився (згідно із зазначеним у пункті 1.2).

2.1.3 Підстави для виключення і відмови в наданні міжнародного захисту

Які особи позбавлені права на міжнародний захист?

Не мають права на міжнародний захист особи, стосовно яких існують серйозні підстави припускати, що вони:

- а) вчинили злочин проти миру, воєнний злочин або злочин проти людства;
- б) вчинили тяжкий злочин неполітичного характеру за межами держави ЄС, яка їх приймає, до того, як вони були допущені в цю державу в якості біженців (це стосується як учасників злочину, так і підбурювачів);
- в) винні у вчиненні дій, що суперечать меті та принципам Організації Об'єднаних Націй; або
- г) можуть представляти небезпеку для держави ЄС, яка їх приймає, або представляти небезпеку для суспільства держави ЄС, яка їх приймає.

Такі підстави для виключення повинні ґрунтуватися на поведінці конкретної особи.

Чи можна оскаржити рішення про відмову в наданні міжнародного захисту?

Так. Рішення про відмову в наданні міжнародного захисту можна оскаржити шляхом подання відповідної скарги в судовому порядку.

2.2 СТРОК НАДАННЯ МІЖНАРОДНОГО ЗАХИСТУ

На який строк надається право на міжнародний захист?

Міжнародний захист є безстроковим. Він діятиме, якщо тільки не виникне якась із обставин, які зазначені в пункті 2.8.

2.3 КОМПЕТЕНТНА ДЕРЖАВА

Яка держава ЄС приймає рішення щодо заяви про надання міжнародного захисту, якщо заявник є особою, якій уже надано тимчасовий захист, про який йдеться в розділі 1?

Та сама держава, до якої особа звернулася за тимчасовим захистом. Цей аспект однозначно не врегульований, але в даному випадку така інтерпретація є логічною.

В цілому і не беручи до уваги наведений вище випадок, де встановлено правила визначення компетентної держави для розгляду заяв про надання міжнародного захисту?

Регламент Європейського парламенту і Ради (ЄС) № 604/2013 від 26 червня 2013 року («Дублінський регламент») встановлює критерії та механізм визначення держави Європейського Союзу, відповідальної за розгляд заяви про надання міжнародного захисту, поданої в одній з держав ЄС громадянином третьої країни або особою без громадянства.

Яка мета Дублінського регламенту?

Дублінський регламент має на меті встановити критерії для визначення того, яка держава ЄС є відповідальною за розгляд заяви про надання притулку, а також надати заявникам найкращий захист доки не буде визначено відповідальну державу ЄС. Крім того, він створює нову систему для раннього виявлення проблем у національних системах з надання притулку та прийому, та усунення їхніх першопричин до того, як вони перетворяться на широкомасштабну кризу.

Порядок визначення відповідальної держави ЄС ґрунтується на об'єктивних і справедливих критеріях, щоб забезпечити ефективний доступ до процедур міжнародного захисту і не ставити під загрозу принцип швидкості у розгляді заяв про надання притулку.

За якими критеріями визначається, яка держава ЄС відповідає за розгляд заяви про надання міжнародного захисту? Як ці критерії застосовуються?

Для визначення того, яка держава ЄС відповідає за розгляд заяви на надання захисту, встановлені такі критерії, що наведені тут у порядку важливості:

- а) проживання членів сім'ї особи, яка потребує міжнародного захисту, в інших державах ЄС (принцип сімейної групи); в такому випадку держава ЄС відповідальна за розгляд заяви визначається з огляду на сімейні обставини заявника на умовах, які будуть пояснені далі;
- б) наявність в особі, яка потребує міжнародного захисту, дійсного дозвільного документа на проживання (посвідки на проживання чи візи); у такому випадку за розгляд заяви відповідає держава ЄС, яка надала дозвіл на перебування на своїй території;
- в) факт нелегального перетинання кордону держави ЄС особою, яка потребує міжнародного захисту (в'їзд чи перебування на території держави ЄС без законних підстав); в такому випадку за розгляд заяви відповідає держава ЄС, в яку нелегально в'їхав заявник⁵;
- г) відсутність для особи, яка потребує міжнародного захисту, потреби у візі для в'їзду до держави ЄС (безвізовий режим); у такому разі заяву про надання міжнародного захисту має розглядати саме ця держава; і, нарешті,
- д) подання заяви в транзитній зоні міжнародного аеропорту держави ЄС; в такому випадку за розгляд заяви відповідає ця держава ЄС.

Наведені критерії застосовуються у вказаному порядку, виходячи з ситуації наявної на момент, коли особа, що потребує міжнародного захисту, вперше подала відповідну заяву в державі ЄС.

⁵ Якщо з моменту нелегального перетину кордону пройшло більше 12 місяців, цей критерій не застосовується. Однак, навіть якщо у разі застосування цього останнього критерію держава ЄС не відповідає за розгляд заяви про надання міжнародного захисту (за давністю нелегального перетинання кордону або за іншими обставинами), за умови, що особа, яка потребує міжнародного захисту, підтвердить безперервне проживання у державі ЄС протягом не менше п'яти місяців до дати подання заяви про надання міжнародного захисту, за розгляд цієї заяви відповідає ця держава ЄС. Якщо особа, яка потребує міжнародного захисту, прожила більше п'яти місяців на території кількох держав ЄС, за розгляд заяви відповідає остання держава проживання.

Якщо жоден з цих критеріїв застосувати не можна, відповідальність за розгляд заяви несе держава ЄС, в якій особа, що потребує міжнародного захисту, вперше подала відповідну заяву.

У чому суть критерію сімейної групи, про який йшлося у відповіді на попереднє питання? Чи є якісь особливі правила для неповнолітніх?

В межах критерію сімейної групи існує три варіанти визначення держави, яка відповідає за розгляд заяви про надання міжнародного захисту, залежно від того, чи особа, яка потребує захисту (а) є дитиною, розлученою з сім'єю, (б) має членів сім'ї, що отримали дозвіл на проживання у державі Європейського Союзу на підставі надання міжнародного захисту, та (в) має членів сім'ї, що подали заяви про надання міжнародного захисту в одній із держав ЄС та ще не отримали відповідь.

- а) Якщо заявник є дитиною, розлученою з сім'єю⁶, за розгляд заяви про надання міжнародного захисту відповідає держава ЄС, на території якої знаходиться на законних підставах один із членів її сім'ї або, якщо таких немає, один із її родичів, беручи до уваги якнайкраще забезпечення інтересів дитини. Якщо члени сім'ї чи родичі дитини проживають в різних державах ЄС, для визначення держави, що відповідає за розгляд заяви про надання міжнародного захисту, до уваги береться якнайкраще забезпечення інтересів дитини. Якщо у дитини немає членів сім'ї та родичів, що проживають в одній із держав ЄС, заяву про надання міжнародного захисту має розглядати держава, на території якої дитина подала заяву;
- б) якщо члени сім'ї заявника користуються міжнародним захистом, відповідальною за розгляд заяви є держава ЄС, яка надала члену сім'ї заявника дозвіл на проживання на підставі міжнародного захисту;
- в) якщо членам сім'ї заявника ще не надано міжнародного захисту, але вони вже подали заяву про надання такого захисту, за розгляд заяви відповідає держава ЄС, в якій подали заяву члени сім'ї заявника, навіть якщо ця держава ще не ухвалила рішення по суті справи.

2.4 Порядок звернення за міжнародним захистом (в Іспанії)

З чого починається звернення за міжнародним захистом?

Звернення за міжнародним захистом починається з подання заяви-анкети про наміри просити про надання міжнародного захисту. Заявника фотографують та беруть у нього відбитки пальців.

Заява про наміри подається особою, яка потребує міжнародного захисту, особисто або, якщо це неможливо фізично чи з правових підстав, її представником. Якщо заява про наміри подається

⁶ В цілях застосування Дублінського регламенту дитиною, розлученою з сім'єю, вважається дитина, що прибуває на територію держави ЄС без супроводу повнолітньої особи, які несе відповідальність за виховання дитини за законом чи в силу звичаю держави ЄС, про яку йдеться, доки дитина не потрапить під нагляд такої повнолітньої особи.

До таких дітей також відносяться діти, що лишаються без нагляду після в'їзду на територію держав ЄС.

через представника, після зникнення обставин, які перешкоджали особистому поданню заяви, особа, яка потребує міжнародного захисту, повинна підтвердити свої наміри подати заяву про надання такого захисту.

Яким чином подається заява про надання міжнародного захисту?

Заява про надання міжнародного захисту подається під час особистої співбесіди особи, яка потребує міжнародного захисту, в уповноважених органах.

Як правило, співбесіди проводяться індивідуально. Однак у виняткових випадках може знадобитися присутність інших членів сім'ї заявника, якщо це вважається за потрібне для правильного оформлення документів.

Співбесіди з неповнолітніми іноземцями проводить персонал, що має достатні знання про потреби дітей та приділяє особливу увагу тому, що йдеться про неповнолітню дитину. Крім того, якщо дитина, яка потребує міжнародного захисту, є жертвою зловживань, була позбавлена належного піклування, зазнала експлуатації, катування, була піддана жорстокому, нелюдському або такому, що принижує її гідність, поводженню або стала жертвою збройного конфлікту, проводиться медичне обстеження дитини та їй надається медична та психологічна допомога.

Куди подається заява про надання міжнародного захисту?

Якщо особа, яка потребує міжнародного захисту, вже знаходиться на території Іспанії, заяву можна подати в уповноважених відділах Національної поліції, у відділах у справах іноземців та в Службі з питань притулку та біженців.

Заяву можна також подати на пункті прикордонного контролю під час в'їзду на територію Іспанії.

Коли слід подавати заяву про надання міжнародного захисту?

Заяву про надання міжнародного захисту треба подати без зволікань, протягом не більше одного місяця з дати в'їзду на територію Іспанії або з моменту виникнення умов, що спричинили об'рунтовані побоювання стати жертвою переслідувань або зазнати серйозної загрози.

Якщо особа, яка потребує міжнародного захисту, відповідає вимогам для надання такого захисту, їй не можуть відмовити у в'їзді на територію Іспанії, навіть якщо в неї немає законних підстав для нього.

Що відбувається після співбесіди?

За результатами співбесіди уповноважені органи ухвалюють рішення про прийняття або неприйняття заяви про надання міжнародного захисту до розгляду. Якщо повідомлення щодо такого рішення не надійшло до заявника протягом одного місяця після подання заяви, вважається, що заяву прийнято до розгляду.

Якщо заява подається на пункті прикордонного контролю, строк надання повідомлення про її прийняття чи неприйняття складає чотири дні з дня подачі заяви.

З яких причин заяву про надання міжнародного захисту можуть не прийняти до розгляду?

Першою причиною неприйняття заяви до розгляду може бути той факт, що Іспанія не є державою, що відповідає за розгляд такої заяви (див. пояснення в пункті 2.3).

Другою причиною неприйняття заяви може бути невиконання вимог, установлених для подання заяви про надання міжнародного захисту: (а) через те, що особа вже має статус біженця та право на проживання в країні; (б) через те, що країна походження заявника вважається «безпечною країною»; (в) через те, що заяву подано повторно або в неї включені нові дані (це можливо лише за умови появи нових важливих обставин); або (г) через те, що заяву подає громадянин держави ЄС.

Якщо обставини, що обґрунтовують неприйняття заяви, будуть виявлені після її прийняття до розгляду, ухвалюється рішення про відмову в наданні міжнародного захисту.

Які наслідки має неприйняття заяви до розгляду?

Такі самі, як відмова в наданні міжнародного захисту. Неприйняття заяви можна оскаржити шляхом подання заяви про перегляд рішення (протягом одного місяця з дня отримання повідомлення) або шляхом подання адміністративної скарги (протягом двох місяців з дня отримання повідомлення).

Якщо заяву про надання міжнародного захисту було подано на пункті прикордонного контролю, заявник може подати прохання про перегляд рішення (протягом двох днів з дня отримання повідомлення) і таким чином призупинити настання правових наслідків неприйняття заяви. Про рішення щодо такого прохання про перегляд заявникові має бути повідомлено протягом двох днів з дня подання прохання.

Які наслідки має прийняття заяви до розгляду?

Прийняття заяви до розгляду означає продовження розгляду справи.

Якщо заява про надання міжнародного захисту подається на пункті прикордонного контролю, прийняття заяви до розгляду (або ненадання відповіді щодо прийняття заяви в установлений строк) означає, що розгляд справи продовжується, а заявник має право на в'їзд на територію Іспанії та тимчасове перебування в країні до ухвалення остаточного рішення в його справі.

Якщо заявником є дитина, розлучена з сім'єю, прийняття заяви до розгляду також означає, що таку справу буде розглянуто в терміновому порядку (всі установлені строки скорочуються вдвічі).

Який орган уповноважений розглядати заяви про надання міжнародного захисту?

Служба з питань притулку та біженців (OAR), підпорядкована Міністерству внутрішніх справ.

В який строк має бути ухвалене рішення за заявою про надання міжнародного захисту?

Уповноважені органи повинні ухвалити рішення за заявою про надання міжнародного захисту протягом шести місяців. Якщо йдеться про дітей, розлучених з сім'єю, справи розглядаються в терміновому порядку (всі установлені строки скорочуються вдвічі).

Якщо протягом шести місяців рішення не ухвалюється, вважається, що заяву відхилено, і заявник може оскаржити відмову в наданні міжнародного захисту.

Чи зобов'язані уповноважені органи ухвалити формальне рішення за заявою про надання міжнародного захисту навіть після закінчення встановленого строку в шість місяців?

Так. Уповноважені органи зобов'язані ухвалити формальне рішення за заявою навіть після закінчення встановленого строку в шість місяців, при чому може бути ухвалене рішення про задоволення заяви і надання міжнародного захисту.

Які наслідки має надання міжнародного захисту?

Надання міжнародного захисту означає визнання за особою всіх прав, передбачених Женевською конвенцією про статус біженців, діючим законодавством з питань іноземців та іммігрантів, а також правовими нормами Європейського Союзу.

Які наслідки має відмова в наданні міжнародного захисту?

Відмова в наданні міжнародного захисту, так само як неприйняття заяви про надання міжнародного захисту до розгляду, означає, що особа, якій відмовлено у захисті, повинна обов'язково залишити територію Іспанії в установленому законом порядку (шляхом добровільного виїзду, примусового повернення або примусового видворення з країни) або переміститися на територію держави, що відповідає за розгляд її заяви про надання міжнародного захисту, за винятком випадків, коли особа має право на тимчасове чи постійне проживання в Іспанії з інших причин або їй надається право на тимчасове чи постійне проживання в Іспанії з гуманітарних причин.

Яким чином можна оскаржити рішення про відмову в наданні міжнародного захисту?

Відмову в наданні міжнародного захисту, оформлену у вигляді відповідного рішення, чи мовчазну відмову (неповідомлення рішення у встановлений строк – протягом шести місяців) можна оскаржити в такому порядку: (а) шляхом подання заяви про перегляд рішення до того самого органу, що його ухвалив, протягом одного місяця з дня отримання повідомлення; або (б) шляхом подання адміністративної скарги до адміністративного суду протягом двох місяців з дня отримання повідомлення.

Якщо заяву було подано на пункті прикордонного контролю, заявник може подати прохання про перегляд рішення.

Крім того, особа, якій було відмовлено в наданні міжнародного захисту, може просити про перегляд рішення за умови появи нових доказів.

Чи може бути закрито провадження у справі про надання міжнародного захисту до ухвалення рішення?

Якщо заявник відкличе заяву про надання міжнародного захисту або відмовиться від прохання про надання захисту, провадження у справі може бути закрито.

Вважається, що заявник відкликав заяву про надання міжнародного захисту або відмовився від прохання про надання захисту, якщо він протягом 30 днів не відповів на запити про надання суттєвої інформації стосовно його заяви, не з'явився на персональну співбесіду, куди його викликали, або не подав на продовження видані йому документи без поважних причин.

Яким чином опрацьовується інформація, надана для розгляду справи?

Вся інформація, що стосується процедури надання міжнародного захисту, включаючи факт подання відповідної заяви, є конфіденційною.

Іспанські уповноважені органи не мають права звертатися до державних органів країни походження особи, що звертається за міжнародним захистом.

Яким чином можна отримувати повідомлення у справі?

Повідомлення надсилаються на останню адресу постійного чи тимчасового проживання, вказану в справі. Якщо адреса не вказана, повідомлення публікуються на веб-сайті адміністративних послуг, на веб-сайті Служби з питань притулку та біженців та на дошці оголошень відповідного відділу поліції чи відділу у справах іноземців провінції, в якій знаходилося останнє місце проживання заявника. Повідомлення також обов'язково публікується на дошці оголошень Служби з питань притулку та біженців.

2.5 ПРАВА Й ОБОВ'ЯЗКИ ОСІБ, ЩО ПОТРЕБУЮТЬ МІЖНАРОДНОГО ЗАХИСТУ

2.5.1 Права й обов'язки особи, яка звернулася за міжнародним захистом

Які права має в Іспанії особа, яка звернулася за міжнародним захистом?

Під час оформлення заяви про надання міжнародного захисту та поки триває розгляд її справи, особа, яка звернулася за міжнародним захистом, має право на отримання безоплатної медичної та правової допомоги на умовах, передбачених в іспанському законодавстві, а також право на залучення перекладача. Якщо заява про надання міжнародного захисту подається в пункті прикордонного контролю, правова допомога надається обов'язково.

Крім того, особа, яка звернулася за міжнародним захистом, має такі права:

- а) право на отримання довідки про звернення за міжнародним захистом;
- б) право на передання інформації про її звернення за міжнародним захистом до УВКБ ООН (Управління Верховного Комісара Організації Об'єднаних Націй у справах біженців);
- в) право на припинення будь-якого провадження з примусового повернення, примусового видворення чи екстрадиції;
- г) право на ознайомлення з матеріалами своєї справи про надання міжнародного захисту у будь-який момент;
- д) право на отримання адресної соціальної допомоги.

Чи має особа, яка звернулася за міжнародним захистом, право на роботу?

Так. Особа, яка звернулася за міжнародним захистом, отримує право на роботу через шість місяців після подання заяви про надання міжнародного захисту.

Які обов'язки має особа, що звернулася за міжнародним захистом?

Особа, яка звернулася за міжнародним захистом, зобов'язана співпрацювати з іспанськими державними органами. Вона зобов'язана повідомити достовірні відомості щодо себе, надати наявні у неї документи, що посвідчують особу, або обґрунтувати їхню відсутність у разі потреби. Особа, що звернулася за міжнародним захистом, зобов'язана надати детальну інформацію щодо обставин, які зумовили її звернення за захистом.

Крім того, вона повинна без зволікань надавати всі докази, на яких ґрунтується її звернення за міжнародним захистом, та повідомляти про зміну місця проживання.

Вона також зобов'язана надавати на запит уповноважених органів додаткову інформацію, що стосується її заяви, з'являтися за викликом для співбесід, продовження документів тощо.

Чи може особа, яка звернулася за міжнародним захистом, змінювати місце проживання?

Так, в межах території Іспанії. Але про зміну місця проживання слід обов'язково повідомити Службу з питань притулку та біженців.

Чи видають особі, що звернулася за міжнародним захистом, посвідчення особи чи довідку про звернення за міжнародним захистом?

Так. Особа, що звернулася за міжнародним захистом, проживає в Іспанії на законних підставах. Їй видається так звана «червона картка» і до моменту ухвалення рішення за заявою про надання міжнародного захисту або рішення про неприйняття такої заяви таку особу не можуть примусово повернути до країни походження чи примусово видворити з Іспанії.

Що відбувається з провадженнями з примусового повернення чи примусового видворення з Іспанії, які вже були розпочаті щодо особи, яка звернулася за міжнародним захистом?

Подання заяви про надання міжнародного захисту припиняє такі провадження і призупиняє дію ухвалених в їх межах рішень (за винятком випадків, коли існує наказ про екстрадицію, ухвалений Міжнародним кримінальним судом чи іншою державою ЄС). Припинення провадження триває до ухвалення рішення за заявою про надання міжнародного захисту.

2.5.2 Права, гарантовані особі, яку визнано біженцем або особою, яка потребує додаткового захисту

Які права має особа, яку визнано біженцем або особою, яка потребує додаткового захисту?

Особа, яку визнано біженцем або особою, яка потребує додаткового захисту, має такі права:

- а) Право на незастосування процедур примусового повернення та примусового видворення з території держави, що надала їй міжнародний захист.

- б) Дозвіл на проживання і роботу.
- в) Право на надання документів, що посвідчують особу, та документів для виїзду за кордон.
- г) Право на користування послугами державних центрів зайнятості.
- д) Рівні з громадянами Іспанії права на освіту, медичну допомогу, житло, соціальну допомогу і соціальні послуги, соціальне забезпечення та програми соціальної інтеграції, а також, у відповідних випадках, права, передбачені законом для жертв гендерного насильства.
- е) Рівні з громадянами Іспанії права на доступ до професійної освіти, освіти дорослих, виробничого навчання за трудовими договорами практики, а також на подання документів про визнання іноземних дипломів та інших документів про здобуття освіти за офіційними освітньо-професійними програмами та документів про отримання кваліфікації.
- ж) Право на вільне пересування.

2.6 Возз'єднання родини та поширення права на міжнародний захист на членів сім'ї

2.6.1 Возз'єднання родини

Які члени сім'ї особи, що користується міжнародним захистом, мають право на возз'єднання з нею?

Особа, якій надано міжнародний захист, може просити про возз'єднання з нею таких членів сім'ї:

- а) чоловік (дружина) особи, яка звертається із заявою про возз'єднання;
- б) неповнолітні діти особи, яка звертається із заявою про возз'єднання, та/або її чоловіка (дружини), включаючи усиновлених дітей (діти мають бути неповнолітніми за законами держави ЄС, що надає міжнародний захист, та не перебувати в шлюбі).

Держави ЄС можуть надати дозвіл на возз'єднання на певних умовах з членами сім'ї за висхідною лінією першого ступеня споріднення (батьком та матір'ю), повнолітніми дітьми, що не перебувають в шлюбі, та особами, з якими особа, якій надано міжнародний захист, перебуває у фактичних шлюбних відносинах. Полігамний шлюб не визнається, тож скористатися правом на возз'єднання родини може лише одна дружина та її діти, якщо якнайкраще забезпечення інтересів дитини не вимагає іншого, відповідно до Конвенції про права дитини 1989 року.

Яким чином відбувається возз'єднання членів сім'ї з особою, яка звертається із заявою про возз'єднання?

Провадження з возз'єднання родини з особами, які звернулися за наданням статусу біженця або додаткового захисту, відбувається в пріоритетному порядку, хоча конкретні правила ще потребують уточнення.

Документи, що додаються до заяви, мають містити підтвердження наявності сімейних зв'язків. Якщо біженець не може надати документи, що підтверджують наявність сімейних зв'язків, держава ЄС може розглянути інші докази. Рішення про відмову в задоволенні заяви про возз'єднання родини не може ґрунтуватися тільки на відсутності підтверджуючих документів.

Держави ЄС можуть встановити до іноземців, які звертаються із заявою про возз'єднання, такі вимоги: наявність житла, що відповідає умовам безпеки та гігієни, наявність поліса медичного страхування і коштів для покриття власних потреб і потреб родини, а також попереднє проживання в державі ЄС (протягом до двох років) до набуття права на возз'єднання родини. Якщо особа, яка звертається із заявою про возз'єднання, є біженцем, ці вимоги не застосовуються.

Держави ЄС можуть відмовити у возз'єднанні родини через загрозу громадському порядку, національній безпеці та здоров'ю населення країни або в разі обману (фальсифікації документів, фіктивного шлюбу тощо). Ці самі причини можуть призвести до вилучення або відмови у продовженні вже наданого дозволу на проживання в країні. Такі рішення можна оскаржити в судовому порядку.

Заява про возз'єднання родини розглядається протягом не більше дев'яти місяців з дня її подання.

На яких умовах можуть перебувати в країні возз'єднані члени сім'ї та які права вони мають?

У разі задоволення заяви про возз'єднання родини надається дозвіл на проживання та роботу з таким самим терміном дії, як дозвіл на проживання особи, яку визнано біженцем чи особою, яка потребує додаткового захисту.

Особа, що отримала дозвіл на проживання на підставі возз'єднання родини, не має права просити про возз'єднання з іншими членами сім'ї.

2.6.2 Поширення визнаного Іспанією права на надання статусу біженця чи на додатковий захист на інших членів сім'ї

У чому полягає поширення права на міжнародний захист на членів сім'ї?

Йдеться про надання права на отримання статусу біженця або особи, яка потребує додаткового захисту, певним членам сім'ї особи, яку визнано біженцем або особою, яка потребує додаткового захисту, шляхом поширення її права на родину.

Хто може скористатися поширенням права на міжнародний захист на членів сім'ї?

Можна просити про поширення права на міжнародний захист на таких членів сім'ї:

- a) Неповнолітні родичі першого ступеня споріднення за спадною лінією.
- b) Чоловік (дружина) або особа, з якою, особа, яку визнано біженцем або особою, яка потребує додаткового захисту, перебуває у фактичних шлюбних відносинах (крім випадків встановлення судом режиму окремого проживання подружжя, фактичного окремого проживання подружжя та розлучення).

- в) Родичі за висхідною лінією, які залежать від особи, що користується міжнародним захистом (факт залежності має бути підтверджений документально).
- г) Якщо особа, що користується міжнародним захистом, є неповнолітньою та не перебуває в шлюбі, будь-яка повнолітня особа, яка несе відповідальність за неї згідно з діючим законодавством Іспанії.
- д) Повнолітні родичі за спадною лінією та інші родичі, що залежать від особи, яка користується міжнародним захистом, та раніше проживали спільно з нею у країні походження (ці факти мають бути підтвержені документально).

Який порядок звернення за поширенням права на міжнародний захист на членів сім'ї?

Після надання особі статусу біженця або особи, яка потребує додаткового захисту, вона може просити про поширення права на міжнародний захист на членів сім'ї. Заінтересована особа, яка користується міжнародним захистом, подає заяву про поширення права на міжнародний захист на членів сім'ї в Службу з питань притулку та біженців (OAR) або у відділ поліції за місцем свого проживання, а члени її сім'ї подають відповідну заяву до консульства або посольства Іспанії в країні їх знаходження. Як і решта заяв про надання міжнародного захисту, заяви про поширення права на міжнародний захист на членів сім'ї розглядаються в Службі з питань притулку та біженців, яка вносить подання про ухвалення рішення до Міжміністерської комісії з питань притулку та біженців, після чого його передають на затвердження міністру внутрішніх справ.

У будь-якому разі треба документально підтвердити родинний зв'язок між членами сім'ї та особою, що користується міжнародним захистом. У випадку родичів за висхідною та спадною лінією, якщо достовірно встановити спорідненість неможливо, допускається проведення необхідних аналізів.

Якщо заява про поширення права на міжнародний захист стосується родичів за висхідною лінією, повнолітніх родичів за спадною лінією та інших родичів, обов'язковою умовою для задоволення заяви є підтвердження їх залежності від особи, яка користується міжнародним захистом. Коли йдеться про підтвердження залежності, її слід розуміти не тільки як матеріальну залежність, але й в більш широкому значенні – як залежність через потребу в догляді через проблеми зі здоров'ям, емоційну залежність тощо. Якщо заява про поширення права на міжнародний захист стосується повнолітніх родичів за спадною лінією та інших родичів, також слід документально підтвердити їх спільне проживання з особою, що користується міжнародним захистом, до її виїзду з країни походження.

Рішення задовольнити заяву про поширення права на міжнародний захист на членів сім'ї доводиться до їх відома через консульство або посольство Іспанії та надає їм право в'їзду до Іспанії і такі самі права, що їх має особа, яку визнано біженцем чи особою, яка потребує додаткового захисту.

Якщо існують підстави для відмови в наданні міжнародного захисту або позбавлення міжнародного захисту особи, щодо якої подано заяву про поширення права на міжнародний захист на членів сім'ї, така заява не підлягає задоволенню. Якщо підстави для відмови в наданні міжнародного захисту

або позбавлення міжнародного захисту виникають щодо основної особи, яка звернулася за міжнародним захистом, члени її сім'ї, включені до її справи на підставі поширення права на міжнародний захист, необов'язково мають відчуті на собі наслідки відмови у наданні міжнародного захисту або позбавлення міжнародного захисту, оскільки в них можуть бути достатні підстави для визнання власного права на міжнародний захист.

Відмову в задоволенні заяви про поширення права на міжнародний захист на членів сім'ї можна оскаржити шляхом подання заяви про перегляд рішення до того самого органу, що ухвалив рішення, або шляхом подання адміністративної скарги до Національної судової колегії.

2.7 Діти, розлучені з сім'єю, які є іноземцями

Який захист надається дитині, розлученій з сім'єю?

Діти, розлучені з сім'єю, які є іноземцями, мають правовий статус дитини, позбавленої батьківського піклування. Рішення про визнання такого статусу ухвалює адміністрація відповідного автономного регіону, вона ж стає законним представником дитини.

Адміністрація автономного регіону ухвалює рішення про місце проживання та піклувальників дитини. Це може бути:

- а) Проживання в прийомній родині (з повнолітніми членами сім'ї, прийомною сім'єю, іншими повнолітніми особами, пов'язаними з дитиною).
- б) Проживання у спеціально обладнаних для дітей пунктах тимчасового розміщення.

Якщо дитина, яка потребує міжнародного захисту, була жертвою зловживань, була позбавлена належного піклування, зазнала експлуатації, катування, була піддана жорсткому, нелюдському або такому, що принижує її гідність, поводженню або стала жертвою збройного конфлікту, проводиться медичне обстеження дитини та їй надається медична та психологічна допомога.

Що відбувається, якщо достовірно невідомо, чи особа є неповнолітньою?

Якщо існують сумніви щодо того, чи особа є неповнолітньою, прокуратура вживає заходи необхідні для визначення віку особи (з залученням медичних установ тощо).

За результатами обстеження прокуратура ухвалює рішення щодо віку особи. Це рішення не підлягає оскарженню, але можна оскаржити подальші адміністративні дії, обґрунтовані тим, що особа вважається повнолітньою.

Чи існує окремий порядок звернення за міжнародним захистом для дітей-іноземців?

Ні. До дітей застосовуються такі самі правила та порядок дій для звернення за міжнародним захистом, що й для повнолітніх осіб. Однак є деякі особливості, які висвітлюються в цьому розділі. Наприклад:

- а) Справа розглядається в терміновому порядку (строки скорочуються вдвічі).

- б) З огляду на те, що особа, яка звертається за міжнародним захистом, є неповнолітньою, вона потребує особливого поводження (зокрема під час співбесіди⁷).
- в) Подання про ухвалення рішення щодо заяви про надання міжнародного захисту, поданої неповнолітньою особою, готує персонал, що має достатні знання про особливі потреби дітей.
- г) Держави ЄС мають забезпечити присутність законного представника або надання допомоги неповнолітнім особам під час всіх адміністративних дій. Такий законний представник повинен мати відповідну кваліфікацію та знання з метою забезпечення якнайкращого забезпечення інтересів дитини, а також право на ознайомлення з важливими документами особової справи неповнолітньої особи, що звернулася за міжнародним захистом, і з інформаційною брошурою щодо дітей, розлучених із сім'ями.
- д) Держави ЄС повинні координувати свої дії для визначення способу якнайкращого забезпечення інтересів дитини, беручи до уваги, зокрема, такі фактори: наявність можливості возз'єднання родини, благополуччя та соціальний розвиток дитини, питання безпеки та захисту, особливо за наявності небезпеки потрапляння в ситуацію торгівлі людьми, а також власну думку дитини з урахуванням її віку та ступеня зрілості.
- е) Окрім якнайкращого забезпечення інтересів дитини, держава ЄС, в якій дитина, розлучена з сім'єю, подала заяву про надання міжнародного захисту, повинна вжити заходів для отримання інформації щодо батьків, братів, сестер та родичів дитини, розлученої з сім'єю, які, можливо, знаходяться в інших державах Європейського Союзу, для чого можуть залучатися міжнародні організації. Проживання на території іншої держави ЄС члена сім'ї чи родича дитини, який може взяти на себе піклування про неї, вважається визначальним фактором.

Які заходи вживаються щодо членів сім'ї неповнолітньої особи, яка звернулася за міжнародним захистом?

Якщо це можливо, братів і сестер не розлучають, хоча враховується їх вік та ступінь зрілості. Зміна місця проживання дитини допускається тільки в разі крайньої необхідності.

Вживаються заходи для того, щоб якнайшвидше знайти родичів дитини.

⁷ Співбесіди з неповнолітніми іноземцями проводить персонал, що має достатні знання про потреби дітей та приділяє особливу увагу тому, що йдеться про неповнолітню дитину. Крім того, якщо дитина, що звертається за міжнародним захистом, була жертвою зловживань, була позбавлена належного піклування, зазнала експлуатації, катування, була піддана жорстокому, нелюдському або такому, що принижує її гідність, поводженню або стала жертвою збройного конфлікту, проводиться медичне обстеження дитини та їй надається медична та психологічна допомога.

2.8 ВТРАТА МІЖНАРОДНОГО ЗАХИСТУ

Коли втрачається міжнародний захист?

Міжнародний захист втрачається у разі, якщо особа:

- а) просить про припинення захисту,
- б) добровільно знову скористалася захистом країни громадянської належності,
- в) набула громадянства іншої країни і користується її захистом,
- г) добровільно повернулася до країни, яку вона залишила,
- д) виїхала з території Іспанії і постійно проживає в іншій країні,
- е) не може далі відмовлятися від користування захистом країни своєї громадянської належності, оскільки обставин, на підставі яких особі було надано міжнародний захист, більше не існує,

Втрата міжнародного захисту не означає, що особа не може далі проживати в Іспанії (відповідно до загальних правових норм щодо іноземців). Під час оформлення відповідних дозволів на постійне проживання в країні враховується загальний час проживання в Іспанії на законних підставах.

Чи може бути особу позбавлено міжнародного захисту?

Так. Особа позбавляється міжнародного захисту в таких випадках:

- а) якщо виникнуть підстави для відмови особі в міжнародному захисті, наведені в пункті 2.1.3,
- б) якщо особа, якій було надано міжнародний захист, вдалася до перекручення чи оминання фактів або надала підроблені документи, які мали вирішальне значення для визнання статусу біженця або особи, яка потребує додаткового захисту,
- в) якщо існують обґрунтовані причини вважати, що особа, якій було надано міжнародний захист, становить загрозу національній безпеці чи є суспільно небезпечною особою, бо її засуджено за вчинення особливо тяжкого злочину і судові рішення набрало законної сили.

Наслідком позбавлення міжнародного захисту є негайне застосування до особи загальних правил щодо іноземців. Однак позбавлення міжнародного захисту не означає вислання особи до країни, де її життю або свободі загрожує небезпека, або до країни, де вона може зазнати катувань та інших нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження, чи до країни, де вона не матиме надійного захисту від примусового повернення до країни, в якій вона може зазнати переслідувань чи їй загрожує небезпека.

3. КОМПЛЕКСНА ПРОГРАМА ДОПОМОГИ ОСОБАМ, ЯКІ МАЮТЬ ПРАВО НА МІЖНАРОДНИЙ ЗАХИСТ (В ІСПАНІЇ)

Хто може скористатися Комплексною програмою допомоги особам, які мають право на міжнародний захист?

Скористатися Комплексною програмою допомоги можуть такі категорії осіб⁸:

- а) особи, які виїхали з України починаючи з 24 лютого 2022 року внаслідок російського вторгнення, що розпочалося в зазначену дату,
- б) особи, для яких Україна була місцем постійного проживання, але на момент початку конфлікту вони знаходилися в Іспанії і не змогли повернутися до України.

В обидві категорії осіб включаються як громадяни України, так і громадяни інших країн чи особи без громадянства з правом на постійне проживання в Україні, а також їх сім'ї.

Які вимоги мають виконуватися, щоб особа отримала доступ до Комплексної програми допомоги?

Щоб скористатися Комплексною програмою допомоги, ці особи мають перебувати у складному матеріальному становищі та відповідати решті вимог, встановлених у Положенні про Комплексну програму допомоги особам, які мають право на міжнародний захист.

Які вимоги мають виконуватися, щоб особа могла продовжити користуватися Комплексною програмою допомоги?

Потрібно без зволікань і в жодному разі не пізніше, ніж через три місяці після в'їзду до країни, отримати документи на підтвердження легального знаходження в країні, якими можуть бути заява-анкета про наміри просити про надання міжнародного захисту, власне заява про надання міжнародного захисту або ж документи, що підтверджують факт надання міжнародного захисту.

⁸ Роз'яснення від 4 березня 2022 року щодо приймання осіб, які полишили Україну через війну або не можуть повернутися до України через війну, надане начальником Головного управління з програм міжнародного захисту та гуманітарної допомоги.

ЗАСТОСОВНІ ПРАВОВІ НОРМИ ТА ІНШІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Міжнародне право

- Конвенція про статус біженців, прийнята в Женеві (Швейцарія) 28 липня 1951 року.
- Конвенція ООН про права дитини від 20 листопада 1989 року, ратифікована Іспанією 30 листопада 1990 року.

Право Європейського Союзу

- Директива 2001/55/CE Ради ЄС від 20 липня 2001 року «Про мінімальні правила надання тимчасового захисту у випадках масового прибуття переміщених осіб і про заходи, спрямовані на забезпечення рівномірного розподілу між державами Європейського Союзу зусиль з приймання таких осіб і наслідків такого приймання».
- Директива 2003/86/CE Ради ЄС від 22 вересня 2003 року «Про право на возз'єднання родини».
- Директива 2013/32/ЄС Європейського парламенту і Ради ЄС від 26 червня 2013 року «Про загальний порядок надання та позбавлення міжнародного захисту».
- Регламент (ЄС) 604/2013 Європейського парламенту і Ради ЄС від 26 червня 2013 року «Про встановлення критеріїв та механізмів визначення того, яка держава Європейського Союзу відповідає за розгляд заяви про надання міжнародного захисту, поданої в одній із держав Європейського Союзу громадянином іншої країни чи особою без громадянства» (текст із змінами).
- Регламент (ЄС) 2018/1806 Європейського парламенту і Ради ЄС від 14 листопада 2018 року «Про визначення переліку країн, громадяни яких потребують візи для перетину кордонів держав ЄС, і переліку країн, громадяни яких не потребують такої візи».
- Повідомлення Комісії до Європейського парламенту і Ради ЄС «План дій щодо дітей, розлучених із сім'ями (2010–2014 р.р.)».
- Виконавче рішення 2022/382 Ради ЄС від 4 березня 2022 року «Про підтвердження факту масового прибуття з України переміщених осіб в розумінні статті 5 Директиви 2001/55/ЄС і про надання таким особам тимчасового захисту».

Національне право

- Конституція Іспанії 1978 року.
- Цивільний кодекс Іспанії.
- Органічний закон 4/2000 від 11 січня «Про права і свободи іноземців в Іспанії та їхню соціальну інтеграцію».

- Королівський декрет 1325/2003 від 24 жовтня «Про затвердження Порядку застосування механізму тимчасового захисту в разі масового прибуття переміщених осіб».
- Закон 12/2009 від 30 жовтня «Про регулювання права на притулок та на додатковий захист».
- Королівський декрет 557/2011 від 20 квітня «Про затвердження Порядку застосування Органічного закону 4/2000 "Про права і свободи іноземців в Іспанії та їхню соціальну інтеграцію" після внесення в нього змін згідно з Органічним законом 2/2009».
- Наказ РСМ/169/2022 від 9 березня «Про порядок надання тимчасового захисту особам, які постраждали внаслідок конфлікту в Україні».
- Наказ РСМ/170/2022 від 9 березня "Про публікацію постанови Ради Міністрів від 8 березня 2022 року «Про поширення тимчасового захисту, запровадженого Виконавчим рішенням 2022/382 Ради ЄС від 4 березня 2022 року стосовно осіб, які постраждали внаслідок конфлікту в Україні, на додаткові категорії осіб, які можуть знайти притулок в Іспанії»".

www.fundacionprofesoruria.org
www.uria.com

Ця публікація містить інформацію загального характеру і не замінює юридичну консультацію.